

Årets roser 2021 i Island

I pandemiens år, 2020, kunne årets rose ikke vælges af medlemmerne ved et klubmøde i efteråret som sædvanlig. I stedet inviteredes der til udvælgelse via e-mails, og derefter lavede bestyrelsen en liste som grundlag for et elektronisk valg og indsamling af stemmer. Til listen udvalgte 15 roser af international og 5 af indenlandsk oprindelse.

Afstemningen var åben i tre dage, og de indkomne stemmer blev offentliggjort med jævne mellemrum. Derved blev processen nok så spændende, og der blev kamp mellem visse kandidater som 'Prairie Peace', 'Aicha' og 'Ritausma' blandt de internationale sorter og 'Hilda' og 'Guðfinna' blandt de indenlandske.

Udfaldet af valget blev således **'Ritausma'** og **'Guðfinna'**.

'Guðfinna' er resultatet af Jóhann Pálssons rosenforædling i 1990erne og er resultatet af en krydsning mellem hans egen rose 'Logafold' som moderplante og 'Prairie Dawn' som bestøver. Den kan blive 2 – 2,5 meter høj og blomstrer mere eller mindre kontinuerligt med halvfylde, rød rosa blomster. Den vakte interesse blandt mange af deltagerne i Nordisk Rosenweekend 2012, som fandt sted i Island. Der var billeder af den i flere af de nordiske rosenblade samme og efterfølgende år. Knud Pedersen fra Rosenposten fik øje på 'Guðfinna' under rosenweekenden og fik lov til at tage stiklinger med til okulering. 'Guðfinna' har siden været til salg hos Rosenposten. Rosen kunne ses i flere danske rosenhaver ved rejse rundt i Danmark under WRC 2018 arrangementet i København. 'Guðfinna' hører til de roser, der indgår i den nordiske rosensamling, som Nordisk Rosenselskab har foranlediget.

'Ritausma' har en bemærkelsesværdig historie fra sin oprindelse hos rosenforædleren Dr. Dzidra Alexandrovna Rieksta i Letland i Sovjettiden i 1963 og registreret under sovjetisk patentlov (breeders rights) i 1971. Senere blev den opdaget af en tysk rosenproducent ved besøg i Leningrads Botaniske Have og derefter markedsført i Vesteuropa og senere i Nordamerika henholdsvis under navnene 'Kamtschatka', 'Polareis' og 'Polar Ice'. I Norden og Baltikum er den i dag kendt under sit oprindelige navn 'Ritausma', som betyder daggry. Navnet er betegnende for rosens henrivende form og farvespil.

'Ritausma' kom først til Island omkring år 2000 og fik tidligt udbredelse igennem Rosenklubben i Island. Den blev afprøvet i de rosenhaver, som klubben fik oprettet. Først var der nogen tvivl om, hvor hårdfør den var, da enkelte grene godt kan vinterskades. Der er lidt genetisk bidrag fra tehybriden 'Poulsens Pink' igennem pollengiveren 'Abelzieds' til moderrosen *Rosa rugosa* var. plena Regel. Men det har vist sig, at 'Ritausma' altid kan beskæres efter behov, og den vokser hurtigt op igen med overdådig blomstring hvert år. Og heldigvis tåler den den kølige og våde islandske sommer, og haveejerne bliver ikke skuffede! Den bliver derfor fortsat mere populær.

Vilhjálmur Lúðvíksson

(Billedkreditter: VL = Vilhjálmur Lúðvíksson

KG = Kristleifur Guðbjörnsson)

Oversættelse: Torben Sander